

POLITIETS EFTERRETNINGSTJENESTE
DANISH SECURITY AND INTELLIGENCE SERVICE

Politiets Efterretningstjeneste
Klausdalsbrovej 1
DK-2860 Soborg
Telefon: +45 33 14 88 88
Telefax: +45 45 15 01 90
E-mail: pet@pet.dk
Web: www.pet.dk

Dato: 15. august 2018
Jour. Nr. 0109-06-53

Journalnummer bedes oplyst
ved henvendelse

Redegørelse om Politiets Efterretningstjenestes opfølgning på Tibetsagen

Politiets Efterretningstjeneste (PET) er i høringsbrev fra Justitsministeriet af 14. juni 2018 anmodet om at redegøre for, hvordan der er fulgt op på den kritik og de øvrige læringspunkter, der kan udledes af Tibetkommissionens beretning.

Justitsministeriet ønsker endvidere en redegørelse for, hvilke tiltag PET har iværksat og implementeret med henblik på at sikre, at erfaringerne fra kommissionens beretning spredes og implementeres ud i alle dele af organisationen. Endelig ønskes der en redegørelse for, hvilke yderligere tiltag som de nye oplysninger, der er kommet frem om flere officielle kinesiske besøg siden 1995, giver anledning til at iværksætte, herunder for så vidt angår afviklingen af officielle besøg generelt.

Tibetkommissionens beretning viser, at der er begået meget alvorlige fejl. Det ser PET på med den allerstørste alvor. Det er afgørende, at der er tillid til, at politiet og PET efterlever gældende love og regler samt de værdier, der er grundlaget for en demokratisk retsstat.

Tibetkommissionen påpegede specifikt i relation til PET, at der blandt andet var konstateret en manglende ledelsesmæssig styring og manglende præcisering af, hvordan oplysninger skulle tolkes ved videregivelse af disse til særligt politiet.

Det er vigtigt, at der drages lære af Tibetsagen i hele PET's organisation og på alle niveauer samtidig med, at der iværksættes de nødvendige konkrete initiativer for at sikre, at lignende sager og fejl ikke sker igen - både internt og i samarbejdet med andre myndigheder, herunder særligt politikredsene. Det er endvidere vigtigt, at sagen og den lære, der kan uddrages af den, gøres til genstand for løbende drøftelser i både ledelsesgruppen og med medarbejderne, så både chefer og medarbejdere kender og forstår sagens alvor, de afledte konsekvenser og fremadrettet er opmærksomme herpå i det daglige arbejde.

PET har i lyset af Tibetsagen iværksat en række konkrete tiltag med henblik på at sikre, at lignende sager og fejl ikke gentager sig. Det drejer sig om følgende tiltag:

- Ny godkendelsesprocedure og ledelsesmæssig opnormering i Center for Sikkerhedskoordination
- Ny metode for udarbejdelse af sikkerhedsvurderinger
- Fast deltagelse i politiets Planlederforum og etablering af kontaktpersonsordning
- Gennemgang af alle sikkerhedsvurderinger fra første halvår 2018 og iværksættelse af løbende kontrol

PET vil endvidere i samarbejde med Rigspolitiet og i forlængelse af de initiativer, der er iværksat i Rigspolitiet, implementere følgende tiltag:

- Forankring af Rigspolitiets cirkulære om ledelsesmæssig godkendelse og legalitet i PET
- Forstærket fokus på organisationskultur og adfærd
- Omverdenens syn på politiet
- Deltage i politiets arbejde med udbredelse og forankring af principperne om god adfærd i det offentlige og de centrale pligter i Kodex VII
- Korrekt og sikker behandling af data

PET har i øvrigt etableret et døgnbemandet Situations- og Operationscenter (SIOC) i 2017 og i forlængelse heraf implementeret et nyt operativt styringsregime – i daglig tale *den operative styringskæde*. Den operative styringskæde bygger på et sæt ledelsesprincipper, en operativ beslutningsmodel og prioriteringskriterier for håndteringen af indkomne informationer. Styringskædens procedurer er indarbejdet på tværs af alle afdelinger i PET. Den operative styringskæde er afgørende for at sikre den fornødne sammenhængskraft, gennemsigtighed

og en klar ansvarsfordeling i de operative beslutninger, samt at alle medarbejdere i PET kender rammerne for og styringen af opgaveløsningen.

A. PET's iværksatte tiltag som opfølgning på Tibetkommissionens beretning

Direkte afledt af Tibetkommissionens beretning iværksatte og implementerede PET straks flere konkrete tiltag for at imødekomme kommissionens kritik.

Ny godkendelsesprocedure og ledelsesmæssig opnormering

PET indførte en ny visitations- og godkendelsesprocedure for sikkerhedsvurderinger til politiet i forbindelse med afholdelse af relevante arrangementer og begivenheder. Den nye procedure medfører, at der foretages en ledelses- og legalitetsmæssig godkendelse af alle sikkerhedsvurderinger, der også indbefatter en ledelsesmæssig vurdering af behovet for godkendelse i Juridisk Afdeling. Der er opstillet en række prioriteringskriterier som grundlag for at afgøre, på hvilket niveau i PET den ledelses- og legalitetsmæssige godkendelse skal foretages.

Sikkerhedsafdelingen, Center for Sikkerhedskoordination, blev som konsekvens heraf ressourcemæssigt opnormeret med en ekstra sektionsleder.

Ny metode for udarbejdelse af sikkerhedsvurderinger

PET implementerede en ny struktur for udfærdigelse af sikkerhedsvurderinger. Det indbefatter, at der i sikkerhedsvurderingerne er en klar adskillelse mellem beskrivelsen af det generelle situationsbillede og selve vurderingen af den aktuelle trussel. Dermed er der en entydig sammenhæng mellem truslen og de anbefalede modforanstaltninger til minimering af risikoen ved en begivenhed. Den nye struktur blev implementeret med henblik på at sikre, at anbefalingerne ikke medfører iværksættelse af foranstaltninger, der er utilsigtede, uhenigtsmæssige/utilstrækkelige eller i uoverensstemmelse med gældende lovgivning og de værdier, der er grundlaget for en demokratisk retsstat.

Fast deltagelse i politiets Planlederforum og etablering af en kontaktpersonsordning

Chefen for Center for Sikkerhedskoordination er blevet fast deltager i politiets nationale Planlederforum med henblik på at sikre en generel og entydig forståelse af sikkerhedsvurderingernes anbefalinger og de operationelle intentioner. Politiets planenheder anvender PET's sikkerhedsvurderinger ved udarbejdelse af operationsbefalinger, der danner grundlag

for politiets operative styring af arrangementer og begivenheder. Deltagelsen i Planlederforum bidrager til at styrke dialogen og sammenhængskraften mellem PET og politikredsene.

Center for Sikkerhedskoordination har etableret en kontaktpersonsordning til alle politikredses planenheder med henblik på at skabe et øget personkendskab og løbende dialog angående sikkerhedsvurderingernes anbefalinger og håndteringen heraf.

Gennemgang af alle sikkerhedsvurderinger fra første halvår 2018 og iværksættelse af løbende kontrol

PET iværksatte i juni 2018 en gennemgang af samtlige sikkerhedsvurderinger udarbejdet i perioden 2. januar - 14. juni 2018 vedrørende afholdelse af diverse arrangementer og begivenheder. Hensigten med gennemgangen har været at konstatere, om de implementerede tiltag har haft den tilsigtede effekt. Derudover blev det kontrolleret, om den rette ledelsesgodkendelse har fundet sted.

Gennemgangen af sikkerhedsvurderingerne viser, at de implementerede tiltag for udarbejdelse af PET's sikkerhedsvurderinger har haft den ønskede effekt, og at sikkerhedsvurderingerne ikke indeholder formuleringer, som giver anledning til iværksættelse af foranstaltninger, der er utilsigtede, uhensigtsmæssige/utilstrækkelige eller i uoverensstemmelse med gældende lovgivning og de værdier, der er grundlaget for en demokratisk retsstat. I et mindre antal af sikkerhedsvurderingerne fremgår en chefgodkendelse dog ikke. I knap en fjerdedel mangler en tydelig overskrift med titlen *Situationsbeskrivelse*, men situationsbeskrivelsen er dog adskilt fra selve sikkerhedsvurderingen. I knap en femtedel af sikkerhedsvurderingerne mangler en fysisk underskrift fra godkendende chef. Hertil skal det dog bemærkes, at størstedelen af disse er udarbejdet i januar måned, hvor den nye procedure for ledelsesmæssig godkendelse blev iværksat, og hvor processen endnu ikke var elektronisk understøttet.

Der vil i tredje kvartal 2018 blive ledelsesmæssigt fulgt op på de observationer, der er fremkommet ved gennemgangen, med henblik på yderligere at styrke sikkerhedsvurderingerne. Det vedrører blandt andet implementering af en mere ensartet struktur og faglig standard, der skal danne grundlag for en "best practice" for udarbejdelse af produkterne. Der vil endvidere fremadrettet blive gennemført stikprøvekontroller af sikkerhedsvurderingerne med særligt fokus på større officielle besøg.

For yderligere at styrke den øverste ledelses opfølgning på verserende operative sager og sikre en tilstrækkelig ekstern rapportering herom, indføres der i den operative styringskæde et nyt operativt rapporteringsmøde pr. august 2018. På dette møde vil der også være en orientering om relevante besøg, arrangementer og begivenheder. I mødet deltager PET's øverste ledelse samt relevante centerchefer.

B. Øvrige tiltag som opfølgning på Rigspolitiets indsats

PET vil i samarbejde med Rigspolitiet og i forlængelse af de initiativer, der er iværksat i Rigspolitiet, implementere følgende tiltag:

Forankring af Rigspolitiets cirkulære om ledelsesmæssig godkendelse og legalitet i PET

Tibetsagen har vist, at der er et behov for at styrke legalitetskontrollen af og det ledelsesmæssige fokus på politiets og PET's plansæt. Det gælder både i forbindelse med planlægning og gennemførelse af operationer.

Rigspolitiet har fastlagt landsdækkende retningslinjer for den ledelsesmæssige forankring, legalitetskontrol og godkendelse af politiets plansæt, jf. cirkulære om ledelsesmæssig godkendelse og legalitet i politiets plansæt. Cirkulæret trådte i kraft den 1. august 2018. PET vil på baggrund heraf udarbejde vejledninger og action cards for at fastlægge roller og forpligtelser, bl.a. til tilsyn, for at sikre, at PET lever op til reglerne. Arbejdet hermed er påbegyndt og forventes afsluttet i 3. kvartal 2018.

Vejledning og action cards udarbejdes i tæt tilknytning til implementeringen af en ny elektronisk platform i PET, hvor den interne kontrol samt godkendelsesprocessen kan håndteres mere overskueligt og enkelt.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at PET's struktur adskiller sig fra politikredsenes og Rigspolitiets, og at det derfor f.eks. er den juridiske chef, der er overordnet ansvarlig for at sikre legaliteten af alle operative indsatser. PET anvender eksempelvis heller ikke POLSAS-systemet, hvorfor registrering og journalisering i henhold til cirkulæret vil foregå i den nævnte elektroniske platform.

Juridisk Afdeling styrkes ressourcemæssigt blandt andet med henblik på at sikre, at der fremadrettet er de fornødne juridiske kompetencer til at sikre legaliteten i sikkerhedsvurderingerne.

Chefpolititiinspektøren eller den, der måtte fungere som chefpolititiinspektør i dennes fravær, er i lighed med politikredsene overordnet strategisk ansvarlig for alle operative indsatser.

Forstærket fokus på organisationskultur og adfærd

Politiet og PET bygger som den øvrige offentlige sektor på respekt for det parlamentariske demokrati og værdier som åbenhed, retssikkerhed, integritet, uvildighed, saglighed, faglighed, habilitet og loyalitet. Samtidig forventes det, at politiet og PET varetager opgaveløsningen effektivt og med en høj kvalitet.

Derfor gennemføres sammen med det øvrige politi et kulturinitiativ, der skal sætte fokus på den organisationskultur og de værdier, der er fundamentet for borgernes tillid til politiets opgavevaretagelse. Samtidig skal gennemførelsen af initiativet sikre, at erfaringerne fra Tjebetsagen spredes og implementeres ud i alle dele af organisationen.

I forbindelse med gennemførelsen af initiativet vil der også i PET blive gennemført en selvevaluering af organisationskulturen og adfærden. Denne evaluering vil ske i et tæt samarbejde mellem ledelse og medarbejdere, ligesom de lokale samarbejdsudvalg inddrages i processen.

Som et væsentligt input til selvevalueringen vil der også i PET blive afholdt refleksionsmøder. Formålet med refleksionsmøderne er at skabe rammerne for en proces, hvor både ledere og medarbejdere får mulighed for at se indad på den organisationskultur og adfærd, der er i PET, og på den baggrund drøfte eventuelle udfordringer. Gennemførelsen af refleksionsmøder vil følge Rigspolitiets tidsplan.

Omverdenens syn på politiet

Rigspolitiet har fundet det hensigtsmæssigt at inddrage omverdenens syn på politiet i arbejdet med organisationskultur og adfærd.

PET vil følge dette arbejde tæt, og PET vil sikre, at arbejdet og erfaringerne herfra vil blive gjort til genstand for interne drøftelser og spredt ud i hele organisationen, såfremt det giver mening i forhold til PET's operative kontekst.

Deltage i politiets arbejde med udbredelse og forankring af principperne om god adfærd i det offentlige og de centrale pligter i Kodex VII

PET har i henholdsvis april og maj 2018 afholdt direktionseminar og centerchefseminar, hvor efterlevelsen af gældende regler og retningslinjer blandt andet blev adresseret.

Rigspolitiet har i samarbejde med Rigsadvokaten iværksat tiltag om god adfærd i politiet. Det omfatter blandt andet et skræddersyet læringsforløb, der gennemføres på politiets intranet samt en pjece, som fremadrettet skal anvendes i forbindelse med modtagelse af nye medarbejdere. PET vil sikre, at alle medarbejdere i PET også gennemfører et forløb, ligesom medarbejdere, der bidrager til ministerbetjening, får mulighed for at deltage i kurser om Kodex VII.

Der afholdes allerede introduktionskurser for alle nye medarbejdere i PET, hvor der blandt andet er en overordnet gennemgang af de juridiske rammer for PET's arbejde. Introduktionskurset tager en uge og afsluttes med en prøve. Erfaringerne og læringspunkterne fra Tibetkommissionen vil med udgangspunkt i Rigspolitiets pjece fremadrettet indgå i kursusmaterialet og blive behandlet undervejs i forløbet.

Korrekt og sikker behandling af data

Som led i en markant styrkelse af det strategiske fokus på håndtering af data har Justitsministeriet iværksat arbejdet med en omfattende og tilbundsående undersøgelse af politiets, PET's og Anklagemyndighedens it-systemer.

Undersøgelsen skal blandt andet kortlægge praksis for opbevaring og sletning af data samt analysere it-sikkerheden hos de enkelte myndigheder.